

TRÁCH NHIỆM BỒI THƯỜNG THIẾT HẠI CỦA PHÁP NHÂN DO HÀNH VI CỦA NGƯỜI CỦA PHÁP NHÂN, NGƯỜI LÀM CÔNG, HỌC NGHỀ GÂY RA

NGUYỄN THỊ PHƯƠNG CHÂM *

ĐÀO TRỌNG KHÔI **

Tóm tắt: Trách nhiệm bồi thường thiệt hại ngoài hợp đồng của pháp nhân do người của pháp nhân, người làm công, học nghề gây ra là chế định quan trọng trong pháp luật tại nhiều quốc gia trên thế giới, buộc pháp nhân phải chịu trách nhiệm cho thiệt hại do hành vi của nhân viên, người làm công, học nghề xâm hại quyền và lợi ích hợp pháp của chủ thể khác. Bộ luật Dân sự Việt Nam năm 2015 đã tích hợp chế định này tại Điều 597 và Điều 600, tuy nhiên bản chất pháp lý, điều kiện cấu thành của loại trách nhiệm này vẫn chưa được xác định rõ, gây ra những khó khăn và bất cập trong thực tiễn xét xử. Từ góc nhìn lý thuyết và pháp luật so sánh với hai nền tài phán là Anh quốc và Đức, bài viết phân tích lý luận chung về trách nhiệm này dựa trên hai cách tiếp cận về bản chất pháp lý là trách nhiệm tự thân và trách nhiệm thay thế. Từ đó, bài viết bình luận pháp luật thực định cùng thực tiễn áp dụng tại Việt Nam và đề xuất các phương hướng hoàn thiện khung pháp lý của chế định này trong tương lai.

Từ khóa: Trách nhiệm bồi thường thiệt hại ngoài hợp đồng; người của pháp nhân; người làm công; người học nghề; trách nhiệm thay thế; trách nhiệm tự thân

Nhận bài: 10/01/2023

Hoàn thành biên tập: 30/7/2023

Duyệt đăng: 30/7/2023

LEGAL PERSONS' COMPENSATION LIABILITY FOR DAMAGES CAUSED BY THEIR PERSONS, WORKERS, AND APPRENTICES

Abstract: Legal persons' compensation liability for damages caused by their persons, workers, and apprentices is a crucial institution in tort law in various jurisdictions, requiring legal persons to be liable for damages caused by their workers and contractors to other persons' legitimate rights and interest. Although incorporated into the Vietnamese Civil Code in Articles 597 and 600, the institution's legal nature and elements of liability are still ambiguous, causing difficulties in trial practise. From a doctrinal perspective and in comparison with English and German tort laws, this article explains the core theories of this institution based on two approaches: fault-based self liability and vicarious liability. The article then analyses relevant provisions and practical issues relating to this institution in various cases and proposes several directions for future improvement.

Keywords: non-contractual liability; members of legal person; workers; apprentices; vicarious liability; fault-based liability

Received: Jan 10th, 2023; Editing completed: July 30th, 2023; Accepted for publication: July 30th, 2023

* Tiến sĩ, Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội, E-mail: chamnguyen1706@gmail.com

** Tiến sĩ, Trường Đại học Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội, E-mail: khoidt@vnu.edu.vn